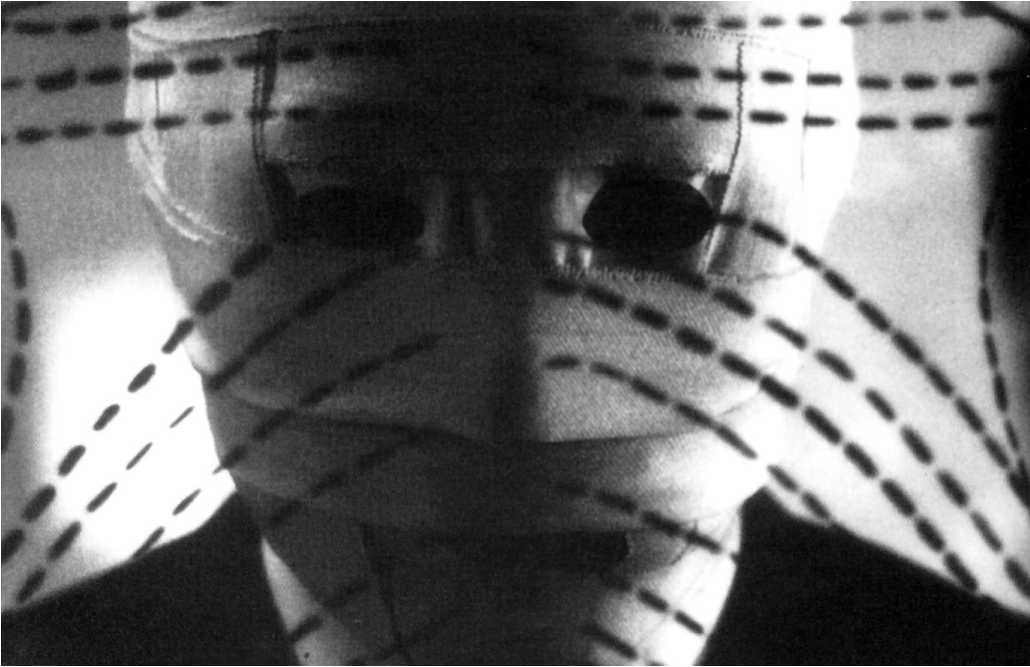

10/12/2008

Το πρόσωπο ενός άλλου (1966)

ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗ

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΕΝΟΣ ΑΛΛΟΥ - TANIN NO KAO

Σκηνοθεσία: Χιρόσι Τεσιγκαχάρα

Σενάριο: Κόμπο Άμπε

Ηθοποιοί: Τατσούγια Νακαντάι, Ματσίκιο Κίο
Κιόκο Κισίντα, Μικιτζίρο Χίρα

Μουσική: Τόρου Τακεμίτσου

Χώρα: Ιαπωνία (Α/Μ)

Διάρκεια: 124'

Διακρίσεις: 2 βραβεία Mainichi Film
Concours:
- Καλύτερης Ταινίας
- Καλύτερης Σκηνοθεσίας

Πρώτη προβολή: Ώρα 8.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Ο Οκουγιάμα, που παραμορφώθηκε από τη φωτιά σε ένα εργατικό ατύχημα και αποξενώθηκε από οικογένεια και φίλους, δέχεται να πάρει μέρος στο ριζοσπαστικό πείραμα του ψυχιάτρου του: μια μεταμόσχευση του προσώπου ενός ξένου...

Ο μεγάλος πρωτοπόρος του ιαπωνικού κινηματογράφου Χιρόσι Τεσιγκαχάρα αναπτύσσει

φιλοσοφικά την ξεχωριστή σημασία που έχει το πρόσωπο στην ανθρώπινη ταυτότητα και παραδίδει ένα σπάνιο δράμα επιστημονικής φαντασίας, που φτάνει στα μάτια μας με καθυστέρηση δεκαετιών.

Η τρίτη ταινία του οραματιστή δημιουργού που βλέπουμε φέτος ως επανέκδοση είναι μία κινηματογραφική παρέλαση φουλ σε κοινωνικούς συμβολισμούς και σινεφίλ ιδεογράμματα που στέκεται άνετα σε έργα των Αντονιόνι ("Blow up") και Μπέργκμαν ("Persona").

Από τους παραγνωρισμένους Γιαπωνέζους σκηνοθέτες ο Χιρόσι Τεσιγκαχάρα, άρχισε να αναγνωρίζεται το έργο του μετά τη δεκαετία του '80. Εμείς πριν από λίγες ημέρες είδαμε τις ταινίες του "Γυναίκα στους αμμόλοφους" και "Λάκκος". Τώρα, με "Το πρόσωπο ενός άλλου" - 1967 - έχουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα ενός μοντέρνου, μινιμαλιστή και εικονοκλάστη δημιουργού που ήταν μπροστά από την εποχή του. Εδώ, και πίσω από το ψυχολογικό δράμα ενός άνδρα που το πρόσωπό του έχει παραμορφωθεί - είναι σκεπασμένο με γάζες - και στη συνέχεια με μια ακραία χειρουργική επέμβαση

αποκτά καινούργιο πρόσωπο, τον σκηνοθέτη τον απασχολούν πολύ βαθύτερα, υπαρξιακά και φιλοσοφικά θέματα: Το πρόσωπο είναι καθρέφτης της ψυχής; Τι θα γινόταν σε μια κοινωνία αν όλοι ήμασταν ανώνυμοι και "ίδιοι"; Πόσο έχουν "παρामορφωθεί" η ψυχή και το μυαλό του ανθρώπου μετά την ατομική βόμβα στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι; Η ανθρωπότητα έχει μπει, μεταπολεμικά, σε μια περίοδο παραμορφωμένου τρόμου; Πόσο μπορούν η επιστήμη και η τεχνολογία να επέμβουν στην ανθρώπινη φύση; Και όλα αυτά με μια μοντέρνα κινηματογραφική γραφή που στις μέρες της ομοιομορφίας που ζούμε μπορεί να κουράζει. Για σινεφίλ που επιμένουν.

Π. ΚΑΓΙΟΣ
ΝΕΑ 21/8/08

Αληθινή αποκάλυψη αυτό το καλοκαίρι είναι οι ταινίες του Χιρόσι Τεσιγκαχάρα. Δύσκολες, για τα στάνταρ που έχει επιβάλει το Χόλιγουντ, και συναρπαστικές. Η πρώτη γνωριμία έγινε με τη "Γυναίκα στους αμμόλοφους" (γυρίστηκε το 1964 και είναι η πιο αναγνωρίσιμη ταινία του Ιάπωνα δημιουργού στη Δύση). Ακολούθησε ο "Λάκκος" (1962) και ήρθε η σειρά για το **Πρόσωπο ενός άλλου** (1966). Αυτές οι τρεις ασπρόμαυρες ταινίες είναι δείγματα ενός μοντέρνου σινεμά που του αξίζει μια θέση ανάμεσα στον Αντονιόνι και στον Μπέργκμαν. Χαρακτηριστικά της φόρμας του είναι η λιτότητα, η κατακερματισμένη αφήγηση (οι εικόνες μοιάζουν με θραύσματα από ένα ονειρικό σύμπαν), η εξαιρετική αίσθηση κάδρου και η ατμόσφαιρα, στην οποία συνεισφέρει καθοριστικά η μουσική του Τόρου Τακεμίτσου. Στην αριστουργηματική "Γυναίκα στους αμμόλοφους" το παράλογο αποτυπώνεται στις εικόνες με έναν τρόπο που θυμίζει πίνακες του Νταλί. Στο "Λάκκο" (η πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του Τεσιγκαχάρα) ο μοντερνισμός θεμελιώνεται σταθερά πάνω σε μια νεορεαλιστική βάση. Στο

"Πρόσωπο ενός άλλου" η επιστημονική φαντασία αποτελεί την αφορμή ενός ψυχολογικού θρίλερ με αλληγορικές διαστάσεις γύρω από τη "σύγχρονη ασθένεια της αποξένωσης". Σε αντίθεση με τις δυο προηγούμενες ταινίες, σε αυτήν εδώ ο λόγος έχει πρωτεύοντα ρόλο (το σενάριο είναι εμπνευσμένο από ένα μυθιστόρημα του Κόμπο Άμπε και οι διάλογοι είναι τόσο πυκνοί σε νοήματα και ακριβείς που θυμίζουν Μπέργκμαν).

Ο καταλύτης ανάμεσα στις εικόνες του "Προσώπου ενός άλλου" είναι το "Χιροσίμα αγάπη μου" του Αλέν Ρενέ. Εκεί είχαμε μια πόλη τραυματισμένη από τον πόλεμο (η ατομική καταστροφή στη Χιροσίμα) που ξαναγεννιόταν μέσα από τα ερείπιά της και μια γυναίκα τραυματισμένη από τον έρωτά της για έναν "εχθρό", που προσπαθούσε να ξαναβρεί την ταυτότητά της μέσα από τα θραύσματα της μνήμης της. Εδώ, η ιστορική μνήμη εισβάλλει σαν σφήνα (η ιστορία μιας κοπέλας που έχει επιζηήσει από την καταστροφή στο Ναγκασάκι) με φαινομενικά αυθαίρετο τρόπο σε ένα υπαρξιακό δράμα αντονιονικού τύπου γύρω από την αλλοτρίωση των σχέσεων και την κρίση ενός γάμου.

Ένας υψηλόβαθμος υπάλληλος μεταμορφώνεται σε "τέρας" έπειτα από ατύχημα με χημικά στο εργοστάσιο όπου εργάζεται. Το πρόσωπό του παραμορφώνεται πλήρως, με αποτέλεσμα να είναι μονίμως τυλιγμένο σε γάζες. Στη συνέχεια, ένας πειραματιστής γιατρός, διευθυντής μιας ψυχιατρικής κλινικής (ο Τεσιγκαχάρα υπαινίσσεται ευθέως πως η ταινία του είναι μία αλληγορία), του προτείνει μια μάσκα, επαναστατική ως προς την κατασκευή της, ως το τέλειο θεραπευτικό εργαλείο για όλα τα "συμπλέγματα που σκάβουν τρύπες στην ψυχή". Και όλα αυτά με διακριτικό φόντο την τραυματισμένη Ιαπωνία που άλλαζε πρόσωπο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ